

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben üdv. Kirchneré felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átérhetnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 10 kr. — Ég. sz. évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszámítások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legjutányosabban számíttatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi szeptember 24-én

39. szám.

A tőzsde és a gazdaközönség

Versecz 1893. szeptember 24-én

A ki a mi gazdasági életünket ismeri, tudja, hogy a tőzsdén, különösen a terményhatáridőt illetőleg, oly jelenségek merülnek fel, melyek a képviselőházban a földművelésügyi vita folyamán már többször hoztak fel s foglalkoztatták az erre hivatott köröket. —

A börzés-üzérkedésnek, azaz legfőképp a határidő-üzérkedésnek oly veszedelmes nálunk a hatása, hogy minden gazda érzi, akár áll a tőzsdével közvetlen összeköttetésben, akár nem.

Arra a kérdésre, hogy miben áll ez, egy másik kérdéssel felelhetünk.

Hogy lehessen a szükséglet és termelés közötti aránynak és a világpiaczi konjunkturáknak megfelelő természetes gabnaárakról szó, midőn az emelkedő irányzatnál kiáll X. Y. üzér s kijelenti, hogy ő bizonyos áron (mely a napinál 10—15 százalékkal olcsóbb) bizonyos mennyiségű gabonát (mely mennyiség mindig nagy szokott lenni) 2—3 hó múlva szállít, vagy rögtön szállítást ígér, csak arról gondoskodik, hogy a kínálást oly egyén fogadja el, kinek az üzletet effektuálni eszében sincs, csak a kínálóval együtt azt kívánja, hogy az általuk kötött üzlet már az árjegyzésnél tekintetbe jöjjön.

E szerint nem létező gabonamennyiségek jönnek naponkint forgalomba, nagyobbitván a kínálatot és nyomván az árakat. — Ez az eljárás természetellenes még ak-

kor is, ha az eladás a tényleges szállítás célzatával történik; akkor ez nem egyéb, mint a baissére dolgozó, az árak természetes emelkedését megakadályozni akarók manővere — állíztet — egyenesen a gazdát a legérzékenyebben károsítja.

Mellesleg meg kell jegyeznünk, hogy a határidő-üzletnek effektív szállításával járó módja sem áll valami szilárd alapon. Mert ne gondoljuk, hogy az leggyakrabban már meg volt, kedvezően elraktározott s a szerencsés szállítási körülmények folytán is olcsóbban adható gabnamennyiségekre vonatkozik. A határidőre eladott gabona még megvéve legtöbbször nincs s a napi és a határidő árak közti különbséget az üzér, számítva a magyar gazda tájékozatlan és pénztelen, szorult s az üzérek összejátszásának a szó szoros értelmében kiszolgáltattott voltára, akarja kinyerni és ki is nyeri úgy, hogy ő nyer, de a gazda nagyot károsodik. —

Sok körülmény viszi a gondolkozó gazdákat azon kérdés felvetésére, hogy vajjon a mezőgazdasági életben van-e egyáltalán jogosultsága a határidő üzletnek?

Képes-e gazda egyáltalán hónapokkal előre megmondani, hogy miye lesz akár szemterményekre, akár takarmányra, akár gyapjura, akár élő állatra gondoljunk, nem-e kell felelnünk. A mesés produktió az elemek előre kiszámíthatatlan hatásának van kitéve. A gazda produktójának mennyiségét nem tudja biztosan előre megmondani, úgy mint a gyáros, annál kevésbé minősé-

gét. Legfőleg nagy területen termelő nagybirtokos lehet oly helyzetben, hogy az üzletkötés és az effektuálás között nagyobb időközvetet lehet, mert nála a produktió eredményét illető átlagos számítás nagy térre vonatkozik s enélfgyva az esetlegességek által kevésbé van befolyásolva.

Nem kevésbé ellene szól az effektív szállítás célzatával kötött határidő-üzletnek a mezőgazdát illetőleg az is, hogy a tőzsdebiroság, a mely az üzletből kifolyó vitás kérdések fölött itél, tőle, s általában azon érdekkörtől, melyhez a gazda tartozik, mérőben idegen. A gazda nem képes átérteni azokat az elveket, melyek a tőzsdebiroságot itéletében vezetik, enélfgyva nem képes azokhoz alkalmazkodni s vitás kérdés esetében a rövidebbet húzza, mint azt a „Köztelek“ mult és ez idei évfolyamában ismertetett, klasszikus esetek igazolják.

A határidő-üzlet inszolíd kockázattal jár még akkor is, ha a gazda annak megkötésekor természetes hivatáskörében marad, t. i. tényleg produktumait adta el. Ha pedig természetes hivatáskörét túllépni, a határidő-üzletbe differenciális üzérkedés szempontjából megy bele, oly ingoványba lép, melyben csak rendkívüli esetekben nem merül el végképpen.

Az utóbbi időben a börzei üzérkedés a gabna bizományosok, ügynökök, és üzérek közreműködésével gazdaközönségünk kebelében meglehetősen tért foglalt. Ennek a körülménynek szomorú következményeiről sokat beszélt a hivatalos lap árverési rovata.

Tárca.

Huszonöt év után.

A piac sarkán egy zsemlyeárus kofa kuporgott asztala előtt, alacsony rozoga széknél. Mellette egész háztartása: egy macska, egy kis mosó-teknő, elpiszkolt, varmi való fehérmű, foltos ruhák. A nő arca ráncos, megnyult orra a szesz italoktól veres, két hosszú, sárgás foga kilátszik a szájából, ezeket már nem tudja eltakarni petynüt ajaka. Mellette, háttal a ház falának dőlve, a pusztá földön egy férfi ült. Kopott, rongyos kabát volt rajta, mely alól ing nem látszik ki, lábán felemás lyukas cipő, feje fedetlen, kuszált, gyér, ősz haja csapzottan csüng alá homlokára. Arca jóságos szelid, keze, lába folyton izeg-mozog, feje mog. Valami gyógyíthatatlan ideg-baja van.

Egyszer csak a férfi töredezett, halk hangon szólt oda a nőnek, ki előtt egy repedt cseréptáiban bizonytalan színű főzelékmaradvány állott.

— Adsz valamit . . . reggelire?

A nő visszafordult, s kiméltlen hangon, mérgesen válaszolt:

— Megint beszélsz? Eredj, mert megugrak.

És a férfi bambán hámutt bele a napsugaras levegőbe homályos szemével. De mintha szemében egy könnyesepp reszketett volna.

I.

Az a ráncos banya-arc, mily üde, piros volt huszonöt év előtt! Az az összeesett alak mily sugár, ruganyos, karesu volt, hogy hajlott kaczéran, idegesen ide-oda! És mint futotta el a nő testét a villanyos meleg, mikor annak a most gyámoltalan embernek tüzes tekintete belemélyedt a nő szép kék szeméibe! Hogy megremegett a nő egy, még ismeretlen gyönyörtől, mikor ez előtt huszonöt évvel a férfi aczél izmos karjaival magához vonta a nőt, s így szólt hozzá:

— Szeretlek. Az enyém akarsz lenni?

A nő szeméből szerelem sugárzott, mikor azt felelte:

— Örökre!

— Anyád nem ad hozzád. Kitaszit. kitagad. Eljössz velem?

— A világ végére is.

— Idegenbe viszlek, nem is tudom hová. Szegénységet, nyomort hozok hozzád vendégül. Eljössz-e velem?

Igenre ingott a nő szép feje.

— Vissza sem jöhetsz többé. Örök száműzetés lesz a sorsunk. Világgá üzlek magammal együtt. Követsz-e engem?

— Mindentvé. Jőba, rosza.

— Nem lesz kívülem senkid. Én leszek az egész világod. Kitagadottan, átokkal halsz meg. Eljössz-e velem?

— Ne kérdezz már — szeretlek!

— Én édes menyországom . . .

Elszöktek. A leány özvegy anyja nem egyezett bele a házasságba, mert (mint mondá) nem írnoznak nevelte a leányát. Nem is sokáig élte túl a szegényt, leánya szokását. — Meghalt, átokkal ajakán.

Elmentek más városba, messzire, ahol nem ismerte őket senki. Össze sem esküdtek. Minek az? hisz szerették egymást. A férfi dijnoki állást kapott, Nagyon szegényesen éltek, de boldogan. Könynyű volt akkor! Akkor, mikor este egy imádottnő átkarolja a hazatérő férj nyakát és a szerelem édes, lágy hangján sugja a fülébe:

— Szeretsz?

— Szeretlek. Testem minden parányával, lelkem összes gondolatával szeretlek, felel a férfi.

II.

Tíz év telt el. Ez alatt két gyermekük született, de meg is halt mind a kettő. S mintha az utolsó gyermekkel a nő szerelmét is eltemették volna. Raunt erre az életre. Ami az előtt elég volt ketőjüknek, most kevés volt a nőnek magának. Kedvetlen, mogorva, elégedetlen lett. Durva, goromba volt a férfiával, ki most is a régi szerelem melegével csüngött a nőn. A férfi is hanyatlott, elhagyta a fiatal erőt. A sok, fokozott munka elerőtleníté, nem győzte már a dolgot. Nem sugdostak többé a szerelem hangján, — szemrehányosokat tett a nő.

— Szegénységbe hoztál,

Elég számos gazdatársunk engedte magát abban a naiv hitben ringattatni; hogy ő, a kinek a tőzsdei üzérkedés nem élet hivatása, a ki ahhoz szakszerű tanulmányokat és tapasztalatokat nem tett, a ki nincs tájékozva a világpiaczi megtörtént és várható eredményekről és konjekturákról, az árképződésre befolyással bíró természetes és mesterséges akciókról, valami anyagi előnyt fog huzni a hivatásszerű és tőzsdei emberek rovására.

Hogy ez mennyire nem természetes, azt úgy hisszük, bárki is belátja.

Ad Nr. 6684 — 1893.

Az 1894. évi legtöbb adót fizetőknek az igazoló választmány által összeállított névjegyzéke.

	frt.	kr.
1. Dimitrijevičs Nectarius püspök (kétsz.)	1164	60
2. Andrejevičs György ker. kam. tag	930	14
3. Dr. Seemayer Károly, ügyvéd (kétsz.)	745	38
4. Spataru Vladimir, ügyvéd (kétsz.)	710	84
5. Dr. Kormos Béla, kir. közjegyző (kétsz.)	655	32
6. Zoffmann Sándor, serfűző	653	40
7. Mladenovičs Vazul, ügyvéd (kétsz.)	608	46
8. Stojesev Emil, földész	607	77
9. Adler Miksa, kereskedő	595	74
10. Obradovičs Szilárd, birtokos	593	38
11. Klauber Jakab, kereskedő	557	16
12. Frank Ede, kereskedő	549	37
13. Czveies György, ügyvéd (kétsz.)	546	80
14. Frisch Gyula, szeszgyáros	542	51
15. Rittinger Ede, szerkesztő (kétsz.)	523	28
16. Radak István, ügyvéd (kétsz.)	495	44
17. Georgievics Emil, kereskedő	486	01
18. Hemberger B., ker. kam. tag (kétsz.)	484	20
19. Alexandrovičs Miklós, kereskedő	482	97
20. Grensárszky Szilárd, ügyvéd (kétsz.)	475	46
21. Kuncze József, birtokos	474	72
22. Matheits Döme, kereskedő	471	11
23. Tokics J. W., kereskedő	459	49
24. Dr. Demetrovičs Mihály, orvos (kétsz.)	459	14
25. Stefanovičs Szilárd, kereskedő	455	18
26. Morlin József, keres. kam. tag (kétsz.)	453	28
27. Andrejevičs Aron kereskedő	453	24
28. Fischer János, borkereskedő	452	12
29. Thier Adam, birtokos	445	79
30. Sternberg József, kereskedő	434	21
31. Dr. Ilijts Sándor, ügyvéd (kétsz.)	421	86
32. Zoffmann János, birtokos	409	43
33. Dr. Joanovičs György, orvos (kétsz.)	402	86
34. Herczog József, gyógyszerész (kétsz.)	399	60
35. Raics Lyuba nyug. törvénysz. bíró (kétsz.)	377	70
36. Gergecs Gergely, kereskedő	366	01
37. Nedelykovičs Lyuba, kereskedő	353	84
38. Schulz Lénárd, házbirtokos	353	75
39. Höschl Frigyes, birtokos	350	62
40. Milits Zsivoin, plébános (kétsz.)	350	36
41. Hofmann Károly, czukrász	350	17
42. Báró Baich Milos, házbirtokos	341	74

— Szeretlek, szeretlek, — védekezék gyámoltanul a férfi.
 — Ott hagytam érted anyámat, mindenemet.
 — Testemet, lelkemet odaadtam neked.
 — Kiátkoztak.
 — Leimátkozom rólad az átkot.
 — Nem ezt reméltem én. Kesetűség az életem.
 — Elveszek belőle, ha rossz ér, megosztom veled a jót, ami az enyém.
 — Te vagy a hibás.
 — Ki tudja melyikünk?
 — Egy nap így szólt a nő a férfihez:
 — Ha nem tudsz eleget keresni, itt hagylak.
 — Nem, nem! reszkető kezeit kitérta a férfi, — keresni fogok.

— És keresett: lopott.
 Mikor először tette, csak lerokadt otthon egy székre és sirt, mint a gyermek. Szakadozott hangon vallotta be bűnét. Azt hitte, hogy a nő irtózva fog felugrani s ott hagyja. Az pedig fel sem vette.

— Bánom is én, akár honnan veszed.
 Ettől fogva merő szenvedés volt a férfi élete. A lelkiismeret nem hagyott neki nyugtot egy percze sem. Hanyatlott testben, lélekben. De a szerelem egy halvány csillámáért kész volt mindenre.

Lopott éveken át. Mentől kevesebbet tudott dolgozni, annál inkább rá volt szorulva erre a kereset-forrásra.

Es már nem azzal fogadta a nő a férfit: Szeretsz? hanem azt kérdé tőle fásult lélekkel:
 — Hoztál pénzt? Mennyit? Sokat?

Póttagok:

	frt.	kr.
1. Dr. Milosavlyevits Gy., ügyvéd (kétsz.)	338	98
2. Petrovičs György, birtokos	329	94
3. Milleker Lajos, vendéglős	327	76
4. Hahu Ignác, kereskedő	319	20
5. Breinich Sebestyén, földész	300	80
6. Thier János, vendéglős	297	60
7. Dr. Lichtscheindl Ernő, orvos (kétsz.)	296	74
8. Bernásky Géza, birtokos	294	08
9. Kadits György, ügyvéd (kétsz.)	293	76
10. Windauer Antal, birtokos	292	01
11. Thier Antal, birtokos	290	94
12. Deixner Antal, kereskedő	287	79

Versez, 1893. szeptember 19.

Weifert s. k.,

főjegyző, polgármester helyettese.

A hétről.

A királyok hete volt ez a hét. A királyoké és a — katonáké. A múlt héten még Borossebesen csüngött az ország szeme, e héten már Kőszegrefordult s úgy rátapadt, hogy alig tudja onnét elfordítani. De hát nem is utolsó szerencse érte a kis Kőszeget: három koronás fő hajtotta fejét pihenőre falai közt, ha kifáradt — s ugyancsak kifáradhatott — a rettentő sok czeremóniában s a három koronás fő árnyékában szere-szama nem volt a főhercegeknek, grófoknak, báróknak, született és nem született nagy uraknak. Akár csak a mesékben. Amint hogy mesés, tündérséges is volt a fény, a ragyogás, a pompa, — így mondják és írják, akik látták s így képzelik el azok is, akik nem látták.

Minket, kik nem vagyunk Kőszegen, nem vakít el a tükderséges fény, legfeljebb elmélázunk az onnan jött hírek felől, azután elképzeljük, hogy ropognak a puskák golyók nélkül, s hogy dörögnek a magnélküli ágyúk, hogy dobban meg a föld, midőn egy hadsereg két részre válik, minden rész úgy tesz, mint ha hadakoznék a másikat ellenségnek képzelet, kit megtámadnia kell, s kitől — úgy fordul a sors viszont meg is verethetik.

Ezek a hadjátékok a királyok legkedvesebb mulatságai voltak és maradnak. Hajdanában kiállt egy pár leveinte sisakosan, paizsosan buzogánnyal vagy karddal kezében, vagy lovon ulve kopjakkal felfegyverkezve, így mérték össze erejüket a nézők előtt. Királyok s más nagyságok szívesen részt vettek e játékokban, természetesen mint nézők; — ritkán akadt egy Mátyás király, ki titkon leszállván trónjáról, s magára öltvén pánczélos öltözetét fedett sisakkal kiállt a porondra, hogy leverjen egy egy félelmetessé vált Holubárt.

Ma már mások e hadi játékok! — Ma tömegek küzdenek meg egymással, kiknek nem elég ékes korlátok által elkerített hely; ezeknek mértföldnyi területek kellene, a hol a gyalog ezredek kibontakozhatnak, hol a lovasság végig

III.

Rajta vesztett. A férfi bevallott mindent nyíltan. Ott is, meg a nőt is 5 évre ítéltek el. Mikor kiállították a büntetést, nem volt keresetük, eltolon-ezolták őket haza, abba a városba, a honnan megszöktek.

Nem volt semmijük. A nő egy kis szivaros boltot nyitott, de nem ment az üzlet, megbukott. A férfi meg már nem tudott keresni, folyton betegeskedett.

A nő az italnak adta magát. És sülyedt. Egész odáig, ahol a fásult lélek már nem ismer jobb érzelmeket! nem volt már abból szemernyi sem a lelkében. Lesülyedt az utca saráig, a postványba. Oh, ha a nő sülyed, sülyedése nem ismer határt!

Utóljára zsemlye-áruoló kofa lett. Az egykor szép, az egykor imádott férfi pedig estefelé úgy tolt haza a nő után egy talicskán a czókmókot. Botorkált reszkető lábaival; erőtlen gyenge kezével tolt a most már nehéz talicskát.

És ha a szegény gyámoltalan ember megéhez, s hebegő, tétova szavával mondja a nőnek:
 — Adsz valamit? . . . Ehezem! . . .

Akkor az a nő, ki huszonöt év előtt oly lágyan, mintha egy édes sohaj lenne, sugta az imádott férfi fülébe: szeretlek! — most mosdatlan szájjal veti oda:

— Hallgas, mert ruglak, mint egy kutyát!
 Es a férfi homályos szemében egy könyesepp jelenik meg, aztán lepereg lassan sápadt arcára, miglen lecsuppen a földre, ahol mohón felisszák az éhes porszemek

Ligetkuty Iván.

roboghat, a tüzéség harcvezonalba állíthatja ércztoroku Uchatiusait.

Ezekre a nagy hadijátékokra minden ural-
 kodó szívesen elmegy, — s igen sokszor külföldi fejedelmi vendégeket is meghív, hogy megmutassa nekik hadi erejét és csapatainak harc-képességét. — Az ilyen udvarias meghívásnak körülbelül ez a rejtett értelme: „Kedves testvér, az én hadseregem is van olyan mint a tied, ha nem különb, azért hát jó lesz békességben maradnunk egymással.“

De nem csak elmélázunk a híreken. melyek akár a mostani kőszegi, akár az előbbi borossebesi táborból jönnek, néha meg is örvendeztetnek, néha megszorítanak bennünket; s rendszeren a mi bennünket szomorít, nagy vig-ságot okoz a magyarokhoz simulni nem tudóknak. Így példának okáért a „Pável“ püspöknek szólott királyi beszéd, mely a mi mostoha testvér lapunknak, egyik helybeli német újságnak annyira megtetszett, hogy belőle rögtön nagy prédikációt csapott az itteni magyarok-nak; no pedig hát ezek csakugyan nem bántják sem a németet, sem a többi testvéreket. Hanem hát így van az, kinek veszekedő kedve van, az szokta rá fogni a másikat, hogy ő kezd. — Oh te jámbor mostoha testvér, de sokkal kevesebb baj lett volna városunkban, ha egyszer másszor nem lármáztál volna. Te is úgy tész, mint Pável, ki azt allította, hogy azért nem jöhetett egyenest Nagyváradról Borossebesbe, mert nagyváradi palotáját lerombolták a barbár magyarok.

Elmérs ötlet volt a „Hét“ című szépirodal-mi laptól, mely kiadta mult héten Pável kastélyának képét, az úgynevezett lerombolás után felvett fotográfia alapján; tessék megnézni, fundusától a kéményig oly palotát mutat az, hogyha megnézzük, bizony-bizony az jut ajakunkra, a mit II. József mult században mondott, mikor Nagyváradon volt, arra a bizonyos palotára.

De azután van a szomorító hírek mellett kacagató hír is elég. Hogy csak egyet emlit-sünk. Budapestre küldött sürgönyöket, az ot-tani sürgönyiroda, (cízfra német neve van) to-vább röpit szélylyel az országba, tova a nagy világba. Nos hát egyik szerkesztőségben meg-kapták a táviratot a szász király és a német császár Kőszegre érkezéséről. A szerencsétlen munkatárs „szász király“ helyett „Szász Károlyt“ olvas; tudván, hogy ez reformatus püspök, így bővítí ki az eredeti szűkszávú táviratokat:

„Budapest, szept. 18. „Szász Károly“ reformatus püspök tegnap négy óraker érkezett meg s a király kiment eléje a pályaudvarba és rendkívüli szíveséggel fogadta. Ő felsége maga segítette le az öreg és beteges egyházi fejedelmet a vonatról és bemutatta neki a főhercegeket és notabilitásokat. E jelenet hatása leírhatatlan volt. A nagy számban összesereglett nép hatalmas éljenzésbe tört ki.“

„Budapest, szept. 18. „Szász Károly“ püspök a fogadás után a váróterem öltözőjében felöltötte porosz ezredesti egyenruháját és várta a német császárt.“

Némely lapok ráfogják laptársunkra „To-
 rontál“-ra, hogy ez vele esett volna meg; — nem úgy van, a budapesti irodában olvasták rosszul a kőszegi telegrammot, és csináltak „szász királyból — „Karoli Szász“-t reform. Bischoffot, és a hatótát gerjesztő telegrammot legelőször a „Berlini újság“ hozta, azután rectifikálta a „Wiener Tagesblatt“, a bécsiek nagy gaudiumára. — Meglehet, hogy időközben a „Torontál“ is kiollózta valamelyik német lapból. — Latod pájtás! ne higyl!

Mindezek azonban, amiket eddig írek, tarka, tán szellemes dolgok. — Önkéntelen elfordul tekintetünk Boros-Sebesről, Bokszekekről, Kőszeg-ről Pável ő szentsége lerombolt palotájáról s keresve keres enyhe pihenőt. Im, az akadémia még, hála oláh testvéreink higgadságának — még nincs lerombolva, bár csoda, hogy most vasárnap a kis terem falait szét nem nyomta a szorongó publikum. S ez csak úgy történhetett, hogy a kiszorult publikum visszanyomta a falakat, melyek közt mar oly sok unalmas értekezés hangzott el, de melyek közt szerencsére, időnként folesendul egy-egy esengő rimes lírai vers, meg érzékeny novella is, budapesti asszonyoknak, lányoknak nagy öröme. Igen, a Petőfi-társaság, a nyári vakáció után, ismét bevonult az akadémiaiba, ami annyit jelent, hogy az irodalomkedvelő asszony-nép megrohanta az akadémia palotáját s sikerült is be-vennie, miután e lelkes és bájos hadsereg fele kint rekedt. Mondanom se kell, hogy poetáknak és novellairóknak kijutott a tapsból, de az ulésnek a legérdekesebb része, mégis a kopasz-fejú, de fiatal szívű Komócsy jelentése volt.

Azt jelenté pedig Komócsy, hogy a Jókai-ünnep az őszről elmarad jövő májusra. Így határozták a rendezők s nagyon bölcsen határozták, mert az a hallatlan nagy ünnepe, melyre készülődnek, valóságos merénylet lett volna késő ősznek évadján a nagy költő király egészsége ellen, már pedig mi nem akarjuk holtra ünnepelni a halhatatlant. Májusig remélhetőleg minden valamire való magyar város lerója Jókai iránt tartozó kötelességét, a legkevesebbet, ami elvárható: megválasztván tiszteletbeli polgárnak. És májusig, remélhetőleg össze is gyűl az a nemzeti summa melylyel meg kell ajándékoznunk Jókait, magunkat ajándékozván meg valóképpen, mikor nyugodtá, gond nélkül valóvá tesszük még hátralehető éveit. Mennyit s mily szép dolgokat fog ő még írni nekünk, majd meglátjátok!

Csak egy költő királynak az ünnepére készülhet oly határtalan lekességgel a nemzet, a mint készül a Jókaiéra. A művelt magyar társadalom színe java jön össze, hogy ez az ünnep méltó legyen. Jókaihoz. Hogy az oroszlanrészt az ünnepekből maguknak az íróknak kell kivenni, ez természetes. Ő nekik kell első sorban hódolatukat kifejezni a költő-király előtt.

És most kedvem volna ömlengő verset írni a ragyogó szép őszről, a kedves szeptemberi napokról, a minőket már rég nem élveztünk s melyek úgy ránk férnek. De poétás kedvemet lelohasztja a fekete asszony, mely megint felbukkant Budapesten s nem Ó-Budán, de a város kellő közepében. Épp csak azt várta, hogy Hieronymi kitegye a lábát, elmenjen Köszegre s míg ő készzelelenciáját bemutatják a német császárnak, azalatt a fekete asszony is visszaosont, mondván: itt vagyok, ragyogok, mint a fekete szurok.

Jó előérzet volt mégis a német császárnak mikor nem jött Budapestre. Habár ebből az is látszik, hogy tósztos Vilmos nem egyedül az istentől fél, de a — fekete asszonytól is.

Napi hírek.

Futó Zoltán temesvári reform. lelkész ma vasárnap délután, a szokott helyen, a főreáliskola kis rajztermében isteni tiszteletet fog tartani, miről a hívőket a kisdéd egyház gondnoksága e helyen is értesíti.

T. Kovalik János urat, a főreáliskola tanárát a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi ministerium 43.362. sz. a. kelt, s Versecz város közönségéhez intézett leiratában mint rendes tanárt megerősítette.

Halálozás. Perjéssy Lajos főreáliskolai tanár és neje született Barányi Aranka családját nagy csapás érte, a mennyiben özvegy Vozáry Lajosné a család feje, a feledhetlen nagymama közel 80 éves korában Rimaszombaton elhunyt. A boldogult mint a régi magyar matronák példányképe messze vidéken volt ismeretes. — Aldás és béke lengjen hült porai felett!

A délvidéki szinkerület választmánya Fűrédy Karoly társulatának adta ki a teli évadot. Nevezett igazgatóval a szerződés már meg is kötött és 45 tagból álló, saját zenekarral bíró társulattal e hó 30-án meg is kezdte az előadásokat Panaszován. Verseczen a társulat február havában és márczius elején 5 héten át fog működni, miért is még mindig bérleni lehet az egyesület elnökségénél.

Kirándulás kerekcs nyörgen. Mióta a magyar udvartartások megszüntével kipusztultak a kegyelfutók, mióta a szöveggyárok alaposan tönkretették a nemes takács ipart, mióta a fegyveradó és a vadásztorvény szűk határt zabott a egykori szabad vadászoknak, mióta végre s filoxera megett a szőlőt s megszünt a bortaposás a káposztát pedig sróffal szoritják le és nem tiporják; a lábszárakat igénybe vevő sport teljes hanyatlásnak indult; talán el is enyészik: ha fel nem fedezik a kerekcs nyörget, vagy nyerges keréket; vulgo velozipedet. Ez is egy bizonyíték arra, hogy halad a világ. — Ez újabbkori sportnak hódolói városunkban is orvendetesen szaporadnak, már egész kis tarsaság alakult, mult vasárnap volt első kirándulásuk Moraviczára, ez kevésbé sikerült a kedvezőtlen időjárás miatt; annál pompásabban hajtották végre a szerdait — Feladat volt a főreáliskola kapujától — ki a meszicsi csárdáig majd vidám ozsonázás után, onnan vissza minél rövidebb idő alatt megtenni az utat. — Őt órákor gyülekeztek a délczeg legények számra kilenczen; — publikum is volt elég, mely az indulást nézni jött, feltűnően nagyobb számban nők, mint férfiak; — Csinos latvány

is volt az, nézni a fiatal urakat, midőn járművökre pattantak s tova robogtak mint a szél, mint a villám, mint az alföldi csikos tüzes paripán! Sok menyecskének s fiatal lánynak dobant meg a szíve az egybegyűlteket közt s végig az utcák ablakaiban, a merre elszárgultak. — Fülünk hallatára sohajtott fel egy magyar nő: „de kár, hogy olyan gyorsan eltakácsoltak!” — éltebb urak sajnálták fiatalabb korekat, mikor még nem nyergelhetek meg keréket, s kétszeres fájdalommal gondoltak podagrájukra, mely most őket ebben akadályozza. Nekünk is megtetszett a mulatság s megállapodtunk abban: ha ezt a masinát pár száz évvel hamarabb találták volna fel; Shakespere drámájában az angol király nem így kiált vala: „Egy országot egy paripáért!” hanem így: „Egy országot egy nyerges kerékért!” — Mondottuk sikerültebb volt a második kirándulás mint az első, — de a mulatság az első kirándulási helyen többet ért mint a másodikon. Moraviczán vasárnap táncmulatság volt, hej de szívesen táncoltak a német lányok adaérkezett vendégekkel; ehhez képest mily prozai volt a meszicsi csárda: csiklovai sör, bor és — szálemi. — Reméljük érdekesebb lesz a harmadik kirándulás; szerkesztőségünkben már tudakozódtak a kudriczi hölgyek mikor jönnek oda, hisz egynehánya a fiatal uraknak két hét előtt a búcsún megígérte nekik! —

A „Náje Verseczer Zeitung” gyakrabban szokott lyukas mogyoróval és fületlen gombbal kedveskedni olvasóinak; úgy például legutóbb a verseczi virilisták névsorát közölte maga komponálta összeállításban, kihagyván közülök azokat, kikről szeretné, ha benne nem volnának, s felsorolva azok között olyanokat, kiket szeretne, ha benne volnának; bár az adótöbbletet nem szeretné helyettük lefizetni. — Mult vasárnapi számában pedig vezércikk helyett kommentárt írt Ő felsége a királynak borossebi audienciákon mondott szavaihoz, hogy megleckésztesse a sovinsizta magyarokat. — Több oldalról felszólították a szerkesztőséget: válaszoljunk e cikkekre. — Dehogyan válaszolunk erre a füles gombra! inkább adunk neki egy más problémát. — „A községi fényes napok alkalmával azt mondta Ő felsége, — mint az országos lapok közölték: „Annyi lövés és semmiért!” Mondta németül, hogy a Verseczer megértse. Próbáljon a „Náje” ehhez kommentárt írni, ha oly jó magyarozó.

Ad vocem chauvinista. Sovinsizta! mi az voltaképen? sokan használják e szót, s nem tudják mi csoda. Nos hát megmagyarazzuk. Scribe francia író irt egy színművet: „Le soldat laboureur”, ennek főszemélye, hőse Chauvin, obsitos katona, ki a Nagy Napoleon-ért rajong, és ezen rajongásának mértéktelenségében képesnek tartja magát még arra is, hogy Napoleonnak, kit szót. Ilona szigetére száműztek vala s ott fogva tartottak, császári hatalmát visszaállítani képes. A szindarab tetszett és annak főalakja népszerűvé vált, mint nálunk Tal-lérosy Zebulon, Mokány Bercezi, s a politikai eszmadia. A francziák sovinsiztának nevezik, kit nagyzási hőbertjáért s elfogultságért gnyolni akarnak. Megallapítván így a szó értelmét, nézzük kit lehet sovinsiztának nevezni. Sovinsizta például, a ki a rég elmúlt Bachkorszakot visszaállítani törekszik. — Sovinsizta, ki Erdély Magyarországgal való unióját felbontani s abból Dáciazt vissza állítani törekszik. — Sovinsizta, ki Turóc-z-Szt. -Mártonban vissza akarná állítani Szvatopluk birodalmát, vagy Nagyszében körül Saxoniát alapítani. — Sovinsizta például az, ki vitatná, hogy az ellenséget csak magyar kommando-szóval lehet megverni. — Sovinsizta például a „Neue Werschetzer”, midőn nagyzásában azt gondolja, hogy legjobb volna a varost és országot az ő eszméi szerint kormányozni. — Sovinsizta a „Gebirgsbote”, ha azt gondolja, hogy ő az első politikai lap. — Sovinsizta a „Délvidék” szerkesztője és annak minden munkatarsa, ha azt gondolják, hogy e kis magyar lappal valamennyi előbbi Sovinsiztát ki fognak gyógyítani. — Sovinsizta például az „Igel”, ha azt gondolja, hogy az ő arasztos lapjának remek képeivel a polgármestert és városi tanácsot megbuktatja, s a többi, s a többi. — Sovinsizta volt az a cigány is, ki azt gondolta, hogy a grófkisasszony mar az ő felesége lesz, mert a dolog félig meddig megvolt, a menyinyiben ő szerette a lányt, s csak a comtesse nem nyilatkozott még. — Csak a magyar embert nem lehet sovinsiztának nevezni, mikor a magyar állameszme megtestesítése körül buzgalkodik, azon állameszme körül, melyet az 1867-ik kiegyezés megteremtett, s melyet Király Ő Felsége esküjével megerősített.

Rövid hírek.

— **Krecsányi társulata Temesvárott.** Krecsányi Ignác szintársulata f. év október hó 5-én nyitja meg a magyar szini idényt Temesvárott, a Ferencz József színházban. Az első estén a társulat drámai tagjai mutatkoznak be Herczeg Ferencznek. „A dolovai nábob leánya” szép című színművében, a melyet a legújabb szinirodalmi termékek fognak követni. — Tanképesítők a karansebesi román tanítóképezdében. Dr. Dengi János kir. tanfelügyelő új aerát teremt meg Krassó-Szörény vármegye tanügyében. A karansebesi gör. kel. roman tanítóképezdéből eddig tömegesen kerültek ki az olyan tanítók, a kik nem bírták a magyar nyelvet, és így épen nem felelhetek meg azon törvényes kötelezettségünknek, hogy a magyar nyelvet, mint köteleles tantárgyat tanítsák iskoláinkban. Dr. Dengi kir. tanfelügyelő ez okból a mult héten megtartott tanképesítő vizsgálaton kérlelhetlenül megbuktatta azokat, kik nem bírták a magyar nyelvet. Mint értesülünk, tíz jelentkező közül 7 bukott meg, s pedig 6 a magyar nyelvből és 1 a magyar alkotmánytanból. Ezenkívül három ismétlő ment át. — Birtokvétele. A dézsánfalvi uradalmi birtokot, mely már a Gyikacsalád birtokát képezte és később Fischer Lajos nyug. cs. és kir. kapitány és városi törv. bizottsági tag tulajdonába ment át, Gyika Árpád és Elemér visszavásárolták 54.000 frtért.

Népesedési statisztika.

Versecz t. h. j. f. városban a mult héten meghaltak:

Remmelsberger János, Windauer Anna, Bouin Lyubicza, Eder Mihály, Stein Bálint, Faltum Fzrenez, Schall Mária, Behr Károly, Heintz Anna, Zwölfer János, Belyin Mária, Eder Eva, Horváth Emilia, Ristits Pera, Fisch Jakab, Hainke Vilmos, Behr Luiza, Wacsanov Stéja, Zangrits Proka, Behr János, Wauer Mária, Petrov Száva.

Születtek. Fiuk a következő családokban: Stein János, Grosz Antal, Zwölfer Károly, Kitzinger Emilia.

Leányok a következő családokban: Sesneider Mihály, Aubart Klára.

Megesküdött:

Menzer János Kempf Borbálával, Rittchen Ferencz Geiger Évával, Rappelhofer Bálint Mayer Borbálával, Lung Mihály Jung Juliannával Blesz G. Lederer Évával.

Csarnok.

Az ezüst kapák.

— Irta: L. Lamos József. —

— Asszony, küld élm a Mariskát! — szólt oda Korsos bácsi, támlás borszékében az ambituson pipázgatva.

Lujza néni. Korsos bácsi élete párja; ismerve az örög csüréscsavarást nem tűrő természetét, szó nélkül fordult ki a gyerekek közé s szemefényét Mariskát orczácskáján megsimogatva azzal küldte be az öreghez, hogy: fiam, cziczám, ügylátszik apuska már neszel valamit, vigyázz el ne árulj benünket.

— Mit kívánsz édes apus, a mama küldött be hozzád.

— Végy egy árkus papirost kis bogaram s majd fölírjuk, hogy kit hívjunk meg a névnapomra. —

— A névnapodra?

— Hát, kis golyhóm. Vagy azt hiszitek, apuska nem is tudja mikor van a nevenapja? — Én a magam részéről csak Guszti bácsit jelölöm ki, a többieket főzze ki a mama. No repülj, szállj, szállj kis gyöngyöm, hanem izé: azt is vegyétek föl a programmba, hogy a tré fás tonus célzáblája Guszti bácsi lesz, akit majd apuska török-dohányjával csipkedünk egész este. Pá kis ibolyám!

— Jaj, édes mama, el vagyunk árulva — ezzel futott ki a szobából az aranyos — már apuska is tudja mikor van a nevenapja.

A nagy nap elérkezett. A tisztára söpört terjedelmes udvar, a cselédség kiöltözködése egyaránt arra vallanak, hogy Korsoséknál ünnepelni mulatni készülnek az emberek. Este fel a könyékbéli uri családok egymásután hajtottak be Korsos bácsi portájára, — hova megérkezett Pintér Guszti, az óvári fináncz biztos is, kit, mikor szép két pejlóval befordult, maga Korsos bácsi fogadott, elejbe ment, megölelte, azt mondta, Gusztiám, nálad nélkül nem is mulatnánk igazán; jó, hogy itt vagy; hát a feleség a gyerekek, miért nem hoztad el őket? Ilyenekkel kísérte be vendégei közé.

Terítés közben félreszólitotta és ezeket sugta a fülébe: Guszti édes, már ha harangszol, ha nem, hát úgy van, hogy egy kis igazi török

dohányt kaptam a kubini postán; tudod a Ferus küldte egyenest a Levantéről, Konstantinápolyból. — Hát reményem, nem csinál sz komédiát . . .

— Jó-jó, vén sas, de hát minek provokálsz, minek mondd el ezt nekem?

Vacsorához ültek. Egyszerre — mint valami adott jelre — Mariska kifut a szobából s a már értesült vendégsereg nagy hahotája s derütségére egy fene nagy szelencze török dohánnyal tért vissza, mit egyenest odatett Guszti bácsi elé, kit, a többiek most már szinte kikezdtek.

— Tessék Guszti bácsi — mondta Mariska — igazi finom török dohány.

— Gyujts rá Guszti! — szolt Korsós bácsi. — Ne rösteld; tudom, hogy ősed a törököt verte, te meg a dohányát hajszolod, no nem baj no, gyujts rá pajtás!

Igy tartott ez egész estve. — S bizony, Guszti barátunknak megerőltetésébe került kitérni a sok czélzás és csipkedés elől, hogy nevétségessé ne legyen. De győzte, kellemes művelt ember volt, a kin nem egyhamar lehetett kifogni.

*

Hajnal tájt oszlani kezdett a vendég, se reg; Guszti bácsi is elhajatott. de mielőtt Ováron kifogatott volna, egyenesen a pénzügyörök tanyájára ment, hol két ügyes emberét csinosan felöltöztette s még azon hajnalban utnak küldte őket Korsós bácsi nyakára, a kastélyba.

Ezalatt Korsós bácsi háznépével együtt nyugodtan aludta a becsületes álmát hajlokában. Epen azt álmodta, hogy testamentumot csináltat s mérgesen parancsolgatva azt rendelte, hogy ha behantolják, a sirásóknak ezüstből legyen a kapájuk.

Bum-burum-bunj Zörgettek a czimeres kapukon. Pista, Korsó bácsi inasa, kidugja almos fejét az ablakon s nagy ámulatára két fegyveres pénzügyört lát a ház előtt erőszakoskodni.

— Mit akarnak az urak? szolt oda kellelten.

— Rögton erresszenek be, az urral van dolgunk!

— Megálmodtam — motyogta Korsós bácsi — mikor hirül adták neki hogy mi van készülőben. A testamentum ezeket a hunczut finánczokat az ezüst kapák meg azt a svihák Gusztit jelentik aki feladott. No ezt nem hittem volna róla. Pista te, vidd hamar azt a dohányt az árnyékos házba, dörgölgette álmatag szemeit, aztán eresz be őket.

— Alássan jelentjük — ezzel álltak be a pénzügyörök — nagyságos úr, benünket a biztos ur küldött . . .

— Tudom, a jó madár . . .

— Mert tudjuk hogy . . .

— Dohányom van; hát aztán?

— Nem, azt nem tudjuk, hanem hogy a nevenapja van és hát a biztos ur kívánságához képest mi akarunk az első lenni, kik e dicső napon . . .

— Mi, hát nem a dohányért jöttek? . . . Hehehe! Rosszul fejtettem meg az álmot: a testamentum ezeket a jóra való pénzügyöröket, az ezüst kapák meg azt a derék Gusztit jelentik. Pista! Vidd el ezeket az urakat a másik szobába, teríts nekik asztalt, hogy lakmarozzanak a mig csak belejük fér.

Mikor aztán a pénzügyörök kimentek, az öreg utána szolt Pistának, hogy a dohányt hozza vissza.

— Nem lehet nagyságos uram — felelte ez — mert mikor a gödörbe vetettem, hát a fedele lefordult és a dohány mind elázott.

— Marha! — bömbölte Korsós bácsi dühödvé — hát ki mondta, hát minek dobtad bele, hát . . . Oh az álmóm! Megálmodtam: a testamentum a nemezist, az ezüst kapák meg ezt a marhát jelentik, aki engem most ugyan csak bekapált. Takarodj szemem elől, mert mindjárt az ezüst fokosommal bunkózlak le! — No ez szép hecc lesz ha megtudják; kinevet a vármegye, de hisz megálmodtam, megálmodtam.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.22 reggel, 1.03 délben és 6.11 este, Temesvár felé indul 5.28 reggel, 1.07 délben 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.43 reggel, 2.08 délben és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.53 reggel, 2.12 délben, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 11.37 délben, 8.47 este. Becskerek felé indul: 5.47 reggel, 2.25 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.05 reggel, 3 délután, 10.55 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul 3 éjjel 10.25 délelőtt, 3.50 délután.

7103. szám — 1893.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t. cz. 28 §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizetőknak az igazoló választmány f. évi szeptember hó 16-án s folytatólag 18-án tartott nyilvános ülésén 1894. évre megállapított névjegyzéke f. évi szeptember hó 20-tól kezdve 15 napon át, vagyis bezárólag október hó 4-ig a varosháza kapujain közszemlére ki lesz függesztve, s hogy ezen idő alatt a névjegyzék ellen az állandó bíráló választmányhoz felebbezhetni. Az említett névjegyzék ezenkívül a városi főjegyzőségnél is betekinthező.

Verseczen, 1893. évi szeptember hó 19.

polgármester szabadságon:

Weifert,
főjegyző.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétatár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.